

Čís. 1494.

Kdo byl oprávněn odebírat věci, avšak pouze proti ohlášení, nedopouští se krádeže, odebral-li věci, neohlásiv toho.

(Rozh. ze dne 13. února 1924, Kr II 133/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 16. ledna 1923, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a sprostil obžalovaného podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, že v době od března do října 1922 odejmul k svému prospěchu z držení a bez přivolení Čeňka J-y v P., u něhož byl jako palič cihel zaměstnán, 3 q kamenného uhlí za 132 Kč, tedy cizí movité věci v ceně přes 50 Kč, avšak pod 200 Kč, a že prý se tím dopustil zločinu krádeže podle §§ 171, 176 II. c) tr. zák.

Důvody:

Krádeže dopouští se, kdo pro svůj užitek, z držení a bez přivolení jiné osoby, odejme cizí věc movitou. V tomto případě zjišťuje rozsudek, že stěžovatel, jsa od března 1923 paličem cihel u Čeňka J-y, bral si po tu dobu kamenné uhlí, jehož byly nalezeny u něho 3 q. Rozsudek, dovolávaje se doznání stěžovatele, že uhlí vzal, že měl povinnost ohlašovati svému zaměstnavateli množství odebraného uhlí, a že tak neučinil, vyslovuje, že soud musil na základě tohoto doznání a svědecké výpovědi poškozeného uznati obžalovaného vinným krádeží, ježto výmluva obžalovaného, že považoval nehlášení za samozřejmé, nemůže ho sprostiti viny při doznáním závazku, ohlašovati uhlí. Dle toho stojí nalézací soud na stanovisku, odpovídajícím ostatně i svědecké výpovědi poškozeného, že obžalovaný uhlí bráti směl, máje toliko povinnost hlásiti množství odebraného uhlí, a spatřuje krádež již v tom, že množství odebraného uhlí neohlášoval, ač k tomu byl povinen. To však krádeže nezakládá. Neboť požadavek »bez přivolení« znamená nedostatek přivolení k odebrání vůbec a ne jen k odebrání bez ohlášení. Toto jest jediné svémocí, jež zavazuje po případě, jak zmateční stížnost dle § 281 čís. 9 a) tr. ř. právem uplatňuje, pachatele k náhradě podle civilního práva, není však krádeží, když odebrání samému nechybělo přivolení poškozeného. Jest proto odsouzení pro krádež právně pochybené, zmateční stížnost odsouzeného odůvodněna, i bylo jí vyhověti, a obžalovaného pro nedostatek objektivní skutkové podstaty zločinu krádeže podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby sprostiti.

Čís. 1495.

Zmaření výkonu úředního samo o sobě postačí ku použití vyšší sazby § 313 tr. zák.

Za urážku skutkem (§ 312 tr. zák.) lze pokládati jen takovou, která záleží v činnosti, směřující proti tělu uraženého; v pouhém mávání rukou, třeba ozbrojenou nožem, nelze spatřovati urážku skutkem.

(Rozh. ze dne 13. února 1923, Kr II 166/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Rudolfa K-a a Františka K-a do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 6. září 1922, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přestupkem podle §u 312 tr. zák., zrušil však podle §u 290 tr. ř. rozsudek nalézacího soudu, pokud jím byl obžalovaný Rudolf K. uznán vinným přestupkem podle §u 312 tr. zák., spáchaným urážkou skutkem, a sprostil obžalovaného Rudolfa K-a pro tento přestupek, jehož se podle obžaloby dopustil tím, že dne 27. května 1922 v B. kontrolory lichevního úřadu Františka G-a a Antonína H-ého, tedy osoby v §u 68 tr. zák. jmenované, vykonávající úřad, pokud se týče službu, skutkem urazil, a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

d ů v o d e h:

Zmateční stížností uplatňovaného hmotněprávního zmatku čís. 11 §u 281 tr. ř. zde není. Druhý odstavec §u 313 tr. zák. činí sice použití vyšší sazby závislým na následcích urážky a na tom, že se ji skutečně vykonání příkazu vrchnostenského nebo konání služby překazilo. Tomu však nelze rozuměti tak, že kromě jiných následků urážky jest zapotřebí, by nastal také ještě následek, zejména uvedený. Jestliž překažení vykonání příkazu vrchnostenského nebo konání služby nejvýznamnějším následkem, jež může míti zasažení do výkonu služby a vytknul-li jej zákon ještě zejména vedle všeobecného poukazu na následky, sluší tomu rozuměti tak, že přes použití spojky »a« míněno jest tu uvedení nejdůležitějšího následku urážky ve smyslu demonstrativním. Dle toho nutno i tento následek o sobě uznati postačitelným, by vedl k použití trestní sazby druhého odstavce §u 313 tr. zák., to tím spíše, když i překažení výkonu služebního »z části« (dle důvodů s účinkem, že započatý výkon nemohl býti ukončen) jest skutečným překažením tohoto výkonu. Zmateční stížnost ovšem popírá, že jednání obžalovaných bylo objektivně způsobilé, by nedokončení úředního jednání přivodilo, tvrdíc, že výrazy, kterých stěžovatelé použili, nemohly pohnouti orgány lichevního úřadu k tomu, by zanechaly výkonu služby. Výtka je v podstatě pouhým nepřipustným brojením proti skutkovému předpokladu soudu nalézacího o příčinné spojitosti urážek s překažením služebního výkonu orgánu lichevního úřadu. Nehledě k tomu je i věcně bezdůvodna, poněvadž i pouhá slova, stěžovateli pronesená, již o sobě byla za okolností případu způsobilá, by přivodila přerušení výkonu služby a upuštění od něho, ježto orgány lichevního úřadu musily počítati i podle slov stěžovatelů s tím, že by při dalším pokračování ve výkonu služby bylo proti nim postupováno s násilím. Zmateční stížnost bylo proto zavrhnouti jako neodůvodněnou.

Zrušovací soud, přezkoumávaje rozsudek nalézacího soudu, shledal, že použito bylo zákona v neprospěch obžalovaného Rudolfa K-a, pokud byl tento obžalovaný uznán vinným přestupkem §u 312 tr. zák., spáchaným tím, že urazil orgány lichevního úřadu skutkem, že v tomto bodě jest rozsudek zmatečným dle §u 281 čís. 9 a) tr. ř., k čemuž podle §u 290 tr. ř. jest přihlížeti z moci úřední. V napadeném rozsudku nebylo, pokud jde o obžalovaného Rudolfa K-a, zjištěno nic jiného, než že pronesl slova: »Běžte dělat, vy lenoši, a neokrádejte stát,« »vícekrát ať mi zřízení od lichevního úřadu do obchodu nevzkročí,« »běžte a neobtěžujte obchodníky a živnostníky« a že při tom proti nim mával rukou, v níž měl právě nůž. Ke konci rozsudkových důvodů rozčleňuje se toto jednání obžalovaného ve dvě skupiny, urážek slovních a urážky skutkem, kterou spatřuje nalézací soud v mávání rukou. Pouhé mávání rukou nelze však bez dalšího uznati za urážku skutkem, neboť za urážku skutkem lze pokládati jen takovou, která záleží v činnosti, směřující proti tělu uraženého; že však mávání rukou, byť i obžalovaný v ní držel nůž, jehož patrně ve své živnosti potřeboval, dosáhlo tohoto rázu, není v rozsudku zjištěno, naopak vyplývá z rozsudkového zjištění, dle něhož obžalovaný »při tom« »proti nim« mával rukou, v níž měl »právě« nůž, že v rozsudku jde pouze o vyličení časové souvislosti mezi máváním a slovy obžalovaného a o vyznačení směru, kterým se dalo mávání rukou, v níž se nalézal »právě«, totiž bez úmyslu, nůž, bez ohledu na osoby dozorčích orgánů lichevního úřadu. Právě však pro nedostatek vztahů jednání obžalovaného k osobám dozorčích orgánů lichevního úřadu a to nejen pro nedostatek vztahu k jejich tělu, nýbrž k jejich osobám vůbec, nelze spatřovati v mávání rukou nejen urážku skutkem, nýbrž ani urážku slovem. Postrádá proto jednání obžalovaného v této příčině vůbec objektivních znaků trestného činu a, byl-li obžalovaný uznán vinným přestupkem podle §u 312 tr. zák. i v tomto bodě, bylo mu ublíženo, ježto právní omyl nalézacího soudu měl pro obžalovaného Rudolfa K-a potud nepříznivý vliv, že při výměře trestu byla shledána přitěžující dvojnásobná kvalifikace tohoto přestupku. Bylo proto rozsudek nalézacího soudu v této příčině zrušiti ve výroku o vině jako zmatečný podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř. a obžalovaného sprostiti podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby v tomto bodě vůbec (§ 288 čís. 3 tr. ř.).

Čís. 1496.

Zákon na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

Shromáždění (zástup) nevyžaduje přítomnosti většího počtu lidí; stačí několik lidí, přítomných buď schválně nebo nahodile (§ 39 čís. 2 zákona).

(Rozh. ze dne 14. února 1924, Kr I 450/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu